

Miðvikan

Til Íslands við Óla:

Geila Jóannes: Tíðin komin at fara heim av Skálum

Nú koma vit til endan av tíðini hjá Jóannes á Skálum. Tað tekur sína tíð at koma heim og at gera túrin upp. Hetta er ikki minni áhugavert sum lýsing av tíðini, sum var

4. partur

Tað hevur verið greitt frá fyrr í Miðvikuni um ein føroying, sum eigur part í bygdarsøguni á Skálum. Hetta er Marius Hansen úr Sørvági. Hann var giftur í Føroyum og átti børn. Men konan doyði, og hann fór úr Føroyum og kom ikki aftur. Hann hevði ein son við sær, meðan tvey børn vóru eftir í Føroyum.

Sonurin, Sámal; druknaði í lend- ingini á Skálum. Tað verður sagt, at Marius lá í songini saman við soninum í tveir dagar í vónini um, at hann fór at rakna við aftur.

Í Íslandi giftist Marius aftur og fekk børn. Marius má hava verið eitt sindur serligur, tí hann er ein- asti persónur, sum hevur fingið sína egnu søgu í bóklingi, sum er gjørdur um Skálar.

Hann var roknaður fyri at vera ein framburðsmaður. Millum annað fór hann at velta og hoyggja. Hetta hevði hann við sær úr Føroyum og tykist at hava verið ókent á Skál- um.

Marius var seinasti maður, sum er deyður og jarðaður í kirkjugarð- inum á Skálum.

Hann eigur eftirkomarar í Ís- landi, og hava teir verið við til at varðveita hansara søgu. Eisini eigur hann eftirkomarar í Føroyum.

Vóru bangin um okkum

Nú verður komið aftur til frásøgn- ina hjá Jóannes: Vit róðu so dag um dag og fingi væl av fiski. Men so ruskaði hann veðrið, hann var vesturhallur útnyrðingur. Tað var nakað av vindi út frá buktini. Ein dag hildu vit, at hinir bátarnir høvdu fingið skjótt uppí, tí teir fóru skjótt til lands. Men vit vóru liggjandi og gjørdur av, at vit skuldu liggja móti Reyðabergi. Men nú bleiv vindurin so nógvur, at tveir mans máttu andøva, og settu vit seglið á. Men báturin varð tá so tungur, so ein okkara mátti oysa alla tíðina, til vit komu í skoruna av Reyðabergi. Tá vóru allir bátarnir komnir inn fyri langari tíð síðani. Vit larraðu við seglunum inn í mølina á Skála. Tað vóru nógvar hendur, ið tóku í bátin hendan dagin. Á Skálum stóð mest sum alt konufólkið og faktorurin.

Føroyingar aftur á Skálum

Mynd: Hilmar Højgaard

Ein toft av sethúsum á Skála

Eg spurdi pápa, hvat hetta hevði at týða. Hann segði, at fólk høvdu verið so bangin um okkum, tí hetta var einasta ætt, at nakar bátur var burturgingin á Skála. Øll vóru so glað um, at vit vóru afturkomnir í øllum góðum.

Góð ráð frá bóndanum í Kumluvík

Nú minkaði fiskiskapurin, og einki fekst úti í Stronginum. So var tað ein dagin, vit vóru farin inn

í Kumluvík, innan fyri Skálar, og royndu eftir reyðfiski. Tá sóu vit nógvan fugl innanfyri og fóru til árarnar inn har, sum fuglurin var. Tá stóð á at draga inntil sólin reis í eystri, tá føldist eingin aftur. Men tá var báturin eisini fullur av fiski. Vit fingi fyra góðar dagar. Men tá kom so nógvur bátur, at hann stygdi fiskin, og einki fekst aftur.

Vit plagdu annars at rógva inn í Kumluvík at vitja bóndan. Vit høvdu altíð nakrar keksir við til

børnini hjá bóndanum. Vit kundu taka hond í at hoyggja við teimum, til vit fóru avstað aftur. Tá segði bóndin okkum, at fiskurin kundi fara heilt inn á botn í Eiðisvíkini, sum er miðskeiðis á Langanesi, og hann vildi trú, at fiskurin var har nú.

Nú var tað komið út um 20. au- gust, og fiskurin var minkaður niður í lítið og einki. Summir bátar vóru farnir at royna eftir reyðfiski, men tað tímdu vit ikki. Men so helt

Geila Jóannes

eg fyri við mínar menn, at vit burdu gjørt, sum bóndin ráddi okkum, og farið og roynt inni í buktini heilt innan fyri sandin. Vit gjørdur so og til bar. Vit kastaðu og beinanvegin var fast. Tveir stórir toskar vóru á. Tað var skjótt, at vit floyttu bátin og fóru at landi við veiðini.

Hugsa um at fara heim

Tað kann ikki sigast annað, enn tað skuldi ein sterk trúgv at fara í eitt annað land at vinna sær ársvinnu við einum so lítlum fari sum hesum fýramannafari.

Men Jesus havi lov og tókk, sum var við okkum frá byrjan av hesi tíð, vit vóru á Skála, og sum nú var komin móti endanum.

Nú var veðurlagið vorðið so skift- andi. Vindurin gekk meira norður á, og útróðurin var mest sum uppat- hildin. Vit vóru byrjaður so smátt at savna tað saman, sum vit skuldu hava heim aftur við okkum.

Eg fór á kontórið við vektarseðl- unum, sum vístu allar avreiðing- arnar, sum vit høvdu havt tíðina á Skála. Tær vístu, at í mai vóru 10 avreiðingar, í juni 22, í juli 41, tá vóru 14 sildaavreiðingar uppi í, og í august vóru 24. Hetta var so tað, sum vit fingi burtur úr hesi Skála- ferð, og nettovinningurin vísti 7.235 kr.

Steintór takkaði fyri gott sam- starv, og bjóðaðu okkum væl kom- nar yvir aftur. Hann helt, at vit høvdu verið hepnir at fiska og vóru nógv bestir. Eg helt, at vit høvdu fingið 30 skippund, áðrenn hinir vóru komnir, og hetta kundi ikki roknast uppí. Men kortini vóru vit bestir.

Nú sigur Steintór, at fartur verður frá Seyðisfirði til Føroya tann 10. september við Novu hjá Bergenske Damskipsselskapinum. Um vit fingi okkum onkran fart suður til Seyðisfjarðar, so skuldi hann fáa okkum pláss til Føroya við hesum skipinum.

Nú vóru vit so lidnir frá virk- seminum á Skála, og hetta kvøldið fingi vit ein seyð. Hann var bara góður og vigaði 30 pund. Kona Joel, sum húsaðist fyri okkum, gjørdi pylsuna, og hon kókaði eisini kjøtið. Hon gjørdi síðani reint í húsinum,